

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-ter 1.
Egyes számok kaphatók: a dohányboltzárakban.

Népszövetségi nagygyűlés — decz. 4.

A vasárnapi ünnepek előmunkálatai mindig szélesebb körben keltenek érdeklődést a gyűlések iránt. A megye területéről már megindultak a jelentkezések. Mivel némelyek aggódnak, hogy a nagy tömegek nem férnek be a Szent István-terembe, megnyugtatóra közöljük, hogy a rendezőség szükség esetén párhuzamos gyűlések gondoskodik, ha kell, két helyen is t. i. a Szent Imre-teremben és a távirda-utcai nagyteremben. E párhuzamos gyűlésekről programja kevés változással ugyanaz, mint a főgyűlésé, t. i. ugyanazon szónokok fognak beszélni, természetesen megfordított sorrendben. A délelőtti gyűlésnek ugyan közgyűlés jellege lesz, azonban nem kell azt gondolni, hogy a közgyűlés csupa számadatok felsorolásából áll. A közgyűlés ugyanolyan tartalmas szellemi élvezetet nyújt, mint a diszgyűlés, hisz programjának csak kis részét veszik igénybe a szorosan vejt közgyűlési tárgyak. A városi népszövetségi szervezet múlt vasárnap délután Huszár Károly képviselő és Dr. Vass József vezetésével rendkívül látogatott gyűlést tartott, amelyen nagy lelkesedéssel elhatározták, hogy minden erővel biztosítani iparkodnak az ünnepek sikerét.

A nagygyűlésre megyénkbeli eddig a következő községek jelentkeztek:

Alap,
Csákvár,
Pázmánd,
Adony,
Ráczalmás,
Nagyperkáta,
Dunapentele.

Az adonyi vonalon érkezők nem vonulnak be. Érkezésük után azonnal a városba, hanem megvárják a budapesti gyorsvonatot, hogy az érkező vezérkar fogadtatása minél impozánsabb legyen. A vasútról a menet a Deák Ferenc-utcán,

Budai-úton, Megyeház-teren keresztül a szeminárium templomába vonul, a hol Krizsány János kanonok ur csöndes sz. misejét végighallgatjuk. A sz. mise alatt a leányok Mária-kongregációjának énekara fog énekelni Vida Dezső főtanító vezetése alatt. A templomból a Szent-István-terembe vonul a menet, ahol az első gyűlés rögtön megkezdődik.

A diszbed gyűjtőivei tegnap mentek szét a városba. Bankett-jegyek kaphatók dr. Vass József tanárnál és a Belv. Kath. Kör alkalmazottjainál.

Kulturharc.

Ne is tagadjuk, benne vagyunk nyakig. Vér ugyan nem foly még, de táborítzek égnek az egész harcvonalon, ágyudörgés, puskaropogás hallatszik mindenfelől s rövid idő kérdése már csak a véres összeütközés.

Aki nyitott szemmel nézi a mai magyarországi állapotokat, aki látja az ellentétes erőknek retentó feszülését: az nem fogja a fennebb mondottakat üres frázisnak minősíteni.

A kérdés a maga mezeitelenségében van felvetve: keresztény maradjon-e Magyarország vagy nem; vagy a mi ezzel egyet jelent: éljünk-e tovább vagy pusztuljunk el?

A liberáliszmus nálunk is elvesztette létjogosultságát, hajója a radikalizmus és szociáldemokracia piszkos vizére uszott át s ott kalózkodik francia, spanyol és portugál példára.

Előttem fekszenek a liberális és szabadkőmives lapok múlt vasárnap számai s megdöbent az a nyíltság, az a vakmerőség, mellyel ezek a modern útegek a magyar társadalom évezredes alapjait bombázzák.

Az ellenség egyelőre két ember fejét követeli: Zichy János grófét és Barkóczy bárót. Azért az övékét, mert ma ez a két ember áll a küzdelem hcmlokterében. Zichy a minister és Barkóczy a kultuszministerium középiskolai ügyosztályának vezetője.

Lássuk csak röviden, mi a bünne ennek a két embernek? Zichy minister születése, családi tradíciói, nevelése, meggyőződése alapján hívő keresztény katolikus ember. Barkóczy még ezenkívül kongreganista is. Hogyne lenne szálla két ilyen ember az ellenség szemében? Hogy mernék ilyen emberek még egyáltalában közhivatalt viselni, mikor ma Magyarországon mindenki ühlet hivatalos, exponált állásban, csak hívő katolikus ember nem? A régi római időkben ugy nevezték őket, hogy a „birodalom

ellenségei." Ugy látszik, ezerhatszáz esztendő után megint oda jutottunk.

Zichy minister jóindulatú, türelmes, sőt szinte túlságosan alkalmazkodó ember. Múlt hó utolsó napján olyan beszédet mondott az erdélyi reformátusok ünnepén, mely nem állja ki a történelem kritikáját s bennünket, katolikusokat talán sértett is. Túlságosan iparkodott elfogulatlan lenni s ez az igazság rovására történt. De hagyjuk ezt. Jó lenne, ha célt ért volna. De nem; azóta két oly súlyos bünt követett el, mit ellenségeink sohasem fognak neki megbocsátani. Felfüggesztette a tanítók szabad egyesületét és most szombaton Rakovszky interpellációjára adott válaszában kijelentette, hogy: nem hive a szekularizációnak, fenntartandónak véli a felekezeti iskolákat és a hitoktatást és az államosítást csak ott tartja szükségesnek, hol azt a magyar állameszme érdeke követeli.

Micsoda sötét fej az, amely ilyeneket beszél a huszadik században! Ma, mikor Somogyi Bélától kezdve Sándor Pálig, a Világtól egész az Új Korszakig mindenki nekivörösödött arccal bögi a szekularizációt, az államosítást, a vallásoktatás eltörlését. Zichy János gróf ezúttal beszélhet, amit akar, tehet, amit tetszik, de a „fekete kéz" nyomon kíséri egész életében. Az ilyen kijelentéseket odaát nem szokták elfeledni soha.

Barkóczynak még több, még súlyosabb a büne. Ő sohasem kertel, felemelt fővel jár, beszél, cselekszik, úgy, amint mélyszéges meggyőződése és az igazság diktálják. Igen, az igazság. Három évvel ezelőt egy fiatal realiskolai tanárt súlyos fejeleértelmessé sodortak itt Fehérvárott ellenségei és a körülmények. Szabó Dezsőnek igaza volt, de összeütközésbe jött a törvénnyel. Érdekében mindent elkövettek azok, akikhez Barkóczyt a közös világnézet szállai fizük és Barkóczy hajlíthatlan maradt.

Azóta sok minden történt. Barkóczy néhány öreg tanárt nyugalomba küldött, nehogy a tanítás ügye szenvedjen, hogy fiatal erők helyet, előmenetelt kapjanak. Micsoda klerikálizmus — kiabált az ellenség — érdemes embereket nyugdíjazni, az állam vagyonát így pocsekolni!

A múltkor kinevezett egy fiatal tanárt — hiszem, hogy nem ok és érdem nélkül — igazgatónak. Micsoda jezsuita szellem — ordítják odaát az egész vonalon — annyi idősebb tanárt keresztülugrani!

Pár év előtt Tomcsányi páter ministeri biztos volt Ujvidéken az érettségi vizsgálótoknál. Nem sokkal ezután az egyik tanár Ujvidékről Pécsre helyeztetett át saját kérelmére. Micsoda kongreganista aknamunka — hangzott a csatákiáltás! A tanárt (Benisch) elnevezték Boncz-nak, ráfogták, hogy történelemtanárrá létére már csak a szépirás tani-

Sövegjártó János

Vászon kereskedése

Székesfehérvár, Barátok épületé.

EZELŐTT: ÖZV. HANEL ANTALNÉ.

Nagy választék ágy és asztalneműekből,

Olcsó szabott árak.

fehő és szines barchetók, stb.

tását bízzák rá, hogy akartba tették, hogy elnyomták. A tanár sajátkezűleg írt levélben cáfolta meg a vádakát, de ezt a keresztény sajtón kívül egyetlen lap sem közölte s így Barkóczy egy újabb bűn (hányadik már?) vádjá szárad lemoshatatlanul.

S így megy ez szakadatlanul. Elmosni az utóból a keresztény világnézet pilléreit, le-döntögetni a keresztény nevelés oszlopait — aztán hádd jőjön a vízözön.

Más szomorú színtomákat is látok. A budapesti tanári kör egyik minapi gyűlésén kézzel-lábbal tiltakozott a középiskolai hit-tanárok állásának tervbevett rendezése ellen. Mindössze hetven állásról van szó. Kap eb-ből katolikus, református hittanár, sőt szép számu rabbi is. Arról most nem szólok, hogy a boulevard lapoknak hetek óta kedvenc témája ez a „kierikális“ (?) térfoglalás. Spic-liskedéssel, besugással, stréberséggel gyanu-sítják előre is a kinevezendő különféle val-lásu hittanárokat. Hagyjuk! Hanem a taná-rok állásfoglalását nem értem. Őket tiltako-zásokban csak két szempont vezethette. Vagy a hittannak mint tantárgynak lebcsüülése, vagy a mindig és minden körülmények közt rut önzéssel párosult kenyéririgység. Mind-egyik csüt dolog és igazi antiszociális izű manőver a szocializmus szavadában a taná-rokéval mindig egyenlőrangú, de sokszor magasabb kvalifikációju egyének jobb meg-éihetése ellen.

Szóljak még a tanítóinkról? Tisztelet-becsület adassék nekik, tulnyomó rész tu-datában van annak, hogy az Új Korszak emberei csak gimpliket akarnak fogni ben-nük nemzet és hitrontó törekvéseikhez.

De azért vannak és lesznek sokan, kik szívvel-lélekkel beállanak a szabadkőműves szekér igavonói közé, felrúgják apáik hitét, gyermekeik jövőjét csak azért, mert ott jobb és több abrakot ígérnek nekik.

Bizony, úgy látom, nyakunkba szakadt a kulturharc a maga egész brutalitásával. Mi lesz, hogy lesz: ki tudná megmondani? Egyet tudok. Hamarosan nagy baj lesz, ha gátat nem állítunk ez elé a piszkos vizára-dás elé. Sajtóban, társadalomban, politiká-ban egyaránt.

Jövő vasárnap Magyarország legna-gyobb szervezete, a Katolikus Népszövetség tartja közgyűlését városunkban. Tudom, hogy ez a szervezet még nines teljesen ki-épitve, nines a küzdelemre begyakorolva. De *nyegye-millió tagja van!*

Ez tény! S azért nagyon-nagyon sze-retném, ha azon a közgyűlésen felhangzanék egy hatalmas szó, felzúgna egy erőteljes tiltakozás azok ellen, kik a keresztény Ma-gyarország sirját ássák.

Dornis István.

UJDONSÁGOK.

Katolikusok egy tábora! AZ egység erőt ad!
Katolikus Testvéreink!
Viszontagságos idöket élünk. Szent István király hónapban veszedelem fenyegeti a katolikus egyházat. A politizáló szabad-kőművesség, az egyház-ellenes liberálizmus a forradalmi szocialdemokrácia és az istente-len szabadgondolkodás közös erővel akarnak rohamot intézni a katolicizmus ellen. Ve-

Női trico téli kesztyűk	36 fillértől.
Magasszárú gyermek cipők	K. 170
„ „ csizmák	5.—
„ „ vikszos női cipők	7.—
„ „ boksz „ „	8.50
„ „ chevro „ „	10.—

szélyben van a katolikus iskola, gyerme-keink hitvallású nevelője, a vallásszabad-ság szent ügye és a katolikus Egyház min-ben intézménye s a katolikus nép minden erkölcsi és anyja érdeke.

A támadások ellen a Katolikus Né-p, szövetség közel egyned milliónyi tagból álló serege védi az egyházat. A mostani nehéz idökben ismét az ősi koronázó vá-roosba Szekesfehervárra hívjuk össze a ma-gyar katolikusokat, hogy Szent István sir-jánál mérítsünk erőt a további küzdelemrő.

Folyó évi december 4-én, azaz vasárnap d. e. 11 órákor lesz a Szekesfehervári Kath. Kör nagytermében a Kath. Népszövetség ezidei

évi rendes közgyűlése,

melyen Rakovszky István valóságos belső titkos tanácsos, Csöngedy Gyula esperes, Kiss Kálmán munkavezető, Huszár Károly képviselő és dr. Vass József tanár fognak be-szélni.

A közgyűléssel kapcsolatosan ugyana-zon napon, ugyanazon a helyen

népszövetségi diszgyűlést

tartunk, amelyen Zichy Aladár gróf, főren-diházi tag, Kúthy József dr., Haller István és Zboray Miklós képviselők és Prohászka Ottokár fognak beszélni.

Jöjjen el minden katolikus ember, akiben még él a katolikus hit!

Jöjjen el mindenki, aki nem akarja tulle-nül nézni ellenségeink fondorkodásait!

A Kath. Népszövetség elnöksége.

Viszontlátásra Szekesfeherváron dec. 4-én.

— Személyi hir. Prehászka Ottokár dr. megyéspüspök ma visszaérkezett szek-városába. Holnap d. u. 6 órákor tartja az első előadást a hitvédelmi kurzuson.

— A bodajki képviselőválasztás. A vármegye központi választmánya tegnap Szűts Jenő alispán elnökletével ülést tar-tott, amelyen kitűzték a bodajki képviselő-választás határidejét. A választás dec. 6-án lesz Bodajkon. A választás elnöke Pencz Lajos móri takarékpénztári igaz-gató, küldöttségi elnök Edes István, csóri tisztartó, helyettes elnökök Wen-czel József, móri magánzó és Schleicher Imre dr. móri ügyvéd. Jegyzők Andocsi Ferenc bodajki és Benkő József csákbe-rényi községi jegyzők, helyettes jegyzők Brandt János iszkaszentgyörgyi és Pencz Gyula csóri jegyzők.

Mórot vasárnap d. e. tartotta meg Zichy Aladár gróf képviselőjelölt program beszédét nagyszámu hallgatóság érdeklő-dése mellett. Utána Huszár Károly orsz. képviselő tartott beszédet.

Bodajkról írja tudósítónk: Zichy Ala-dár gróf vasárnap d. u. 3 órákor tartotta Bodajkon programbeszédét. Igazán im-pozáns fogadtatásban részesült. A határig elébe mentek a bodajkiak 10 lovas és 7 kocsin számos választóval, hol Laszczik

Lóránt bodajki főtanító fogadta rövid be-szédével. A községhez előtt Puly György plebános mutatta be az egybegyűlteknak gyönyörű beszédével. Utána Zichy Aladár gróf mondotta el programbeszédét, a melyet kitörő éljenzéssel fogadtak. Majd Károlyi József gróf 48-as képviselő talpra-esett rövid beszédében szölt a néphez, ki-tartásra lelkesítve Zichy Aladár gróf hi-veit. Bodajkról Fehérvárcsurgóra hajatott Zichy Aladár gróf, ahol Károlyi József gróf vendége volt.

Zichy Aladár gróf tegnap Csókakö-n, Söréden, Csákberényen, Csurgón, Pusztá-vámon, Bakonyársárcányon szintén meg-tartotta már programbeszédét, Mindenütt őszinte szeretettel és lelkesedéssel fogadták.

Ellenjelölről azonban szintén esett már szó. Az elégedetlenek feje természe-tesen ismét Babay Kálmán sárkeresztési ref. lelkész, a kinek ismét nyilallik az ol-dalában a 48 s a ki ismét körülhordozza a véres kardot és az üres erszényt. Meg-próbálkoztak immár Csöppentzky Mihály dr. helybeli ügyvédnél, a függetlenségi elvek hűségese bajnokánál. Csöppentzky Mihály dr. azonban a következő vá-laszt adta:

— Ha elvhu embert akarnak az urak, a ki 48-ért lelkesedik, készségesen ren-delkezésükre állók. De csak az elvek alap-ján, mert kortescélra kidobni való ezre-seim nincsenek. Ha tehát így, pénz nél-kül keltek, jó.

A küldöttség orra hosszabb lett mint Iváni orra a Balkáni hercegnőben, ame-lyet meghatva firtorgatva, odébb álltak.

A derék férfiak ezután, hogy a fe-lekezeti türelemről is tanúságot tegyenek, Steiner Jákó drt, az ismert szocialdemok-rata vezért kérték meg, — lévén ő is háziur. Steiner dr. azonban egy bájos mosoly kíséretében szintén kórosat adott.

Aztán Kenessey Gyula drt., a megyei függetlenségi párt elnökét keresték fel, a ki kijelentette, hogy oly nagyra becsüli Zichy Aladár grótot, a nemzeti küzdelem egyik legtelkesebb harcosát, hogy vele szem-ben a tesvérharcot igazságtalannak tartja. Másrészt pedig, tudja, hogy Kossuth Fe-renc az orsz. függetlenségi párt elnöke úgy nyilatkozott, hogy a pártközi illendő-séggel nem tartja megegyeztetetónök, hogy egyik ellenzéki vezér a másíknak el-lenjelöltet állítson, különösen pedig ellenzi ezt Zichy Aladár gróffal szemben, a ki mint koalíciós minister elévülhetlen érde-meket szerzett Magyarország minden ha-zafias pártja szívében.

A mint jól értesült forrásból tudjuk nem fogadta el a hivatalos jelölést Teleky Arvéd gróf, Hóitsy Pál, Mérey Lajos, Eber Antal. Azonban Rabocza János dr. buda-pesti ügyvéd személyében talán mégis akad egy önjelölt.

Dr. Huszár Adolf fogorvos f. é. decz. havától kezdve Bank-utca 6. sz. a. rendel.

Olcsó szabott árak!

Mindennemű posztó, sár és hócipők,
halina csizmák, kalapok, szörme és
— posztó sapkák, coliek, muffok —

nagy választékban

Knazovitzky Bela divatáruházában.

Téli férfi harisnyák párja	40 fillértől
Szarvasbőr férfi kesztyűk	K. 2.—
Magasszárú férfi vikszos cipők	7.—
„ „ boksz „ „	9.—
„ „ chevro „ „	11.—
Gyermek crimmer sapkák darabja „	1.20
„ nubia „ „	4.—

Bérmálás. Aicsuton. Aicsutról írják: A múlt vasárnap bérmálás volt Aicsuton. A megyéspüspököt az állomáson a főhercegi uradalom tisztikára fogadta, élén Szkalla Ferenc felügyelővel. Az állomásról a főpásztor Pintér Ferenc helyi káplán lakásához hajtatott, hol a hitközség tisztelgő küldöttségét fogadta. Ezután a faluban egy szegény beteg napzamas asszonyt keresett föl a főpásztor s neki a betegágyban kiszolgáltatta a bérmálás szentségét. Majd a főhercegi kastélyba hajtatott és az udvari kápolnában kiszolgáltatta a bérmálás szentségét. Délben a kiseretében levő papsággal együtt Klotild királyi hercegnő asztalához volt hivatalos. Az ebédhen jelen voltak: Klotild főhercegnő, Erzsébet főhercegnő, Erzsébet főhercegnő, gróf Szirmay Sarolta udvarhölgy, Prohászka Ottókar dr. püspök, Vizota Alajos dr. p. titkár, Keifler János c. kanonok, Rác Endre, Ramsperger János, Fritzenschaff János plebánusok, Tarafás Béla főszolgabíró, Szkalla Ferenc uradalmi felügyelő, Pintér Ferenc helyi káplán, Pauer Hugó udvari titkár. Ebéd után, miután még a főpásztor fogadta a községi előljárókat, a faluból eltávozott.

Kinevezés. A földmivelésügyi miniszter Halmi Nándor volt urad. intézőt állami gazdasági segédfelügyelővé nevezte ki Veszprémbe. Gratulálunk!

Bizottsági tagválasztások. Tegnap este a Belvárosban népes értekezlet volt, amelyen a hat helyre a következőket jelölték: Tóth Aladár, (Kovács Károly helyére), Kelemen Béla (ujak), Vermes Mihály dr., Hübner Károly, Eisenbarth Károly dr., Dieballa György.

Halalozás. Sziávik Leó volt sárkeresztesi uradalmi intéző hosszas szendvedés után 53 éves korában Budapesten elhunyt.

Népszövetségi toborzó. Nagyperkátán vasárnap délelőtti fél 12-kor igen látogatott kath. népszövetségi nagygyűlés volt. Kéri Ferenc plebánus megnyitó beszéde után Haller István képviselő, népszövetségi főtitkár hatásos beszéd keretében ismertette a képviselőháznak tartott újabb eseményeket: a perrendtartás ügyében a népszövetség sikerét, a kath. vallású képviselők nemtörődömségét midőn a vallás kérdéséről van szó, majd a szabadszörművesek előrenyomulását. A gyűlés után több új tag jelentkezett. Haller István délután Nagyperkátáról Adonyba ment, hol szintén beszélt. Beszéd után a környékbeli népszövetségi csoportvezetők értekeztek a székesfehérvári utazás módozatairól, mert ha lesz elég jelentkező, külön vonaton szándékuak a környékbelieknek beutazni Fehérvárra.

F. hó 27-én vasárnap d. u. 3 órakor Adonyban tagok és nem tagok óriási számának jelenlétében igen élénk lefolyású népszövetségi értekezlet tartatott. Résztvett azon Dunapentele, Rácalmás és Nagyperkátá kiildöttsége is plebánusai és utcabiztosai vezetése alatt. Beszéltek: Csöngedy Gyula esperes a népszövetségi gyűlés okáról és céljáról s utána Haller István országgyűlési képviselő, ki egy óras beszéd keretében mutatta ki, hogy mily áldásosan működik már ma is a kath. népszövetség. A közben megérkezett Zichy Nándorné grófné öngyméltóságát hangos és szűnni nem akaró éljenzéssel fogadták. Végül megállapodás történt arra nézve, hogy a dec. 4-iki székesfehérvári népszövetségi nagygyűlésre Dunapentélé, Rácalmás, Perkátá és Adony nagyszámú küldöttségét fog meneszteni.

Pázmándról írják: A kath. népszövetség központi kiküldötté Früchtl Edé, az „Alkotmány”

belmunkatársa a megállapított program szerint f. hó 27-én Velencére érkezett. 11 órakor a gyűlésszámú, de lelkes hallgatósággal megalakította a népszövetséget. Délután 3 órakor Pázmándon tartott toborzó gyűlést zsufoit hallgatóság előtt. sokan megígérték, hogy a dec. 4-iki gyűlésen résztvesznek. A népszövetség helyi igazgatója tetszéssel fogadott beszédben beszámolt a szövetség eddigi eredményéről.

Felolvasó-estély. A székesfehérvári Vörösmarty Kör a nagy költő Vörösmarty Mihály születésének évfordulóját megünnepleni öhajtván, f. 6. december 3-án felolvasó-estélyt tart. A felolvasás tárgya: Sophokles női jellemei, tartja Kapossy Endre dr. A felolvasás kezdete este 6 órakor. A felolvasást társasvacsora követi. A felolvasásra és társasvacsorára a kör tagjai és az érdeklődőket tisztelettel meghívja az *Elmőkész.*

A vármegye rendkívüli közgyűlése. A vármegye törvényhatósága ma, az időközben felvetődő törvényhatósági ügyek sürgősségére való tekintettel rendkívüli közgyűlést tartott ma d. e. 10 órakor *Széchényi* Viktor gróf főispán elnöklésével. A közgyűlés egyetlen jelentős mozzanata s törvényhatóság egyhangu állásfoglalása volt az argentinai hus és a szebriai élőállatok behozatala ellen. Az állásfoglalásnak súlyt és jelentőséget tulajdonképpen az adott, hogy a határozat kiinduló pontja volt egy országos mozgalomnak, a melynek célja a külföldi husbehozatal megállításával kapcsolatban az ország állattenyésztésének fejlesztése: a kis ember érdekeinek védelme. A határozatot hasonló kormányhatósági felterjesztés miatt megküldötték az összes törvényhatóságoknak. A közgyűlés lefolyása a következő volt:

Horváth Gyula dr. a felszólít, Andretti Károly az etyeki megyebizottsági mandátumáról lemondott. A közgyűlés dec 15-ére tűzte ki az új választást.

Gömörmege felirt az országgyűléshez a vármegye tisztviselői statusrendezése tárgyában. A pártolás céljából megküldött líratot támogatja a törvényhatóság. Az utóbbi helyen Kenessey Gyula dr. lép fel, akit mint a közügyek lelkes munkását, egyébként pedig mint mindenkor előkelő gondolkozású férfit, melegen ajánlunk a jó emberek figyelmébe.

A gazdasági egyesület intenciói szerint a gazd. egyesület elnökének *Eszterházy* László grófnak akadályoztatása miatt *Pajzs* Gyula dr., orsz. gyűlési képviselő indítványt terjesztett a közgyűlés elé, hogy a törvényhatóság feliratban foglaljon állást az argentinai husbehozatal és a szebriai állatbehozatal ellen s átiratban kérje az összes törvényhatóságokat hasonló állásfoglalásra. Az indítványt *Pajzs* Gyula dr. nagy beszédben okolta meg. A husbehozatal lappangó merkantíl törekvések s más, a magyar gazda helyzetét megintgatni kívánó érdeklőkörök támogatják, de szerepet visz benne a bécsi kéz is. A husbehozatalal kapcsolatos kérdéseket nem egy kell tekinteni, hogy azok a merkantíl és agrár érdekek összeütközéséből állanak elő: a husbehozatal megállításának szociális érdeke az országnak. Az ország állattenyésztésének megmentésére irányuló akció. A kis ember létérdekeinek kérdése, aki sokszor az állattenyésztésben bírja existenciáját. Ha drágán eladja állatát, van neki egy kis forgatni való pénze. A gazdatársadalomnak erőssége különben amely az ország lakosainak 78 százalékát képviseli, jótékonyan hat ki a magyar ipar és a magyar kereskedelem és ipar fejlődésére is. A határozati javaslat a következő:

„Féjvármegye közönsége szükségesnek tartja, hogy az összes elsőrendű életszükségletek drágaságának enyhítésére, a belföldi termék emelésére, a jogosulat ut közvetítői nyereség kiküszöbölésére termelő és fogyasztási szövetkezetek támogatása, kartell törvény megalkotása, a husfogyasztási adó eltörlése, szállítási kedvezmények megadása és egyéb célravezető eszközök által s a törvényhozás és a kormány részéről sürgős intézkedések tétessenek.

Az állataraknak az utolsó hónapokban beállott emelkedését az általános drágaság szükségesszerű és természetes következményének tekintik.

Sajnálattal látja a székesfehérváros közör-

sége által is támogatott nagyarányú mozgalmat, mely a husdrágaság irtügye alatt be nem váltott politikai és társadalmi irányzatok szolgálatában osztálygyűlöletet ébreszt s a társadalom békéjét feldulja, a husdrágaság megszüntetését pedig oly intézkedések által akarja elérni, melyek egyrészt állattenyésztésünket kiszámíthatatlan veszélynek tennék ki, — az állatarak csökkentése által pedig a nemzet túlnyomó többségét képező kisgazdákat és kistenyésztőket méltánytalanul megfosztanak azon lehetőségtől, hogy az utolsó takarmányinségés évek súlyos veszteségeiért a javult viszonyok közt legalább részleges kárpótlást nyerjenek.

Mindezek folytán is tekintettel arra, hogy a belföldi állattenyésztésnek a magasabb árak hatása alatt várható gyors fellendülése a husdrágaságot önére jébjől fogja megszüntetni, Féjvármegye közönsége nem tartja megengedhetőnek, hogy a magyar és osztrák vánterültre szarvasmarhák, sertések és juhok a Balkán államokból élő állapotban behozassanak, hogy a román és szerb kereskedelmi szerződésben megállapított huskontigens akár csak ideiglenesen is fölemeltesse, hogy a fagyasztott husnak Argentiniából vagy más tengeren tül államokból magyar és osztrák vánterültre leendő behozatala lehetővé tétessék.

A vármegye közönsége elhatározza, hogy ily értelemben felirattal fordul az országgyűléshez, és a m. kir. kormányhoz és hasonló határozathozatalra felhívja az az ország összes törvényhatóságait.

A határozati javaslatot egyhangulag tette magáévá a törvényhatóság és elhatározta, hogy megküldi az ország összes törvényhatóságainak.

A vármegye szabályrendeletet alkotott, hogy 100 törvényhatósági tag kérelmére törvényhatósági közgyűléseket kell össze hívni. A szabályrendelet a törvényhatóság autonómiáját szélesíti ki.

Nagyperkátá községben Györfy Teréz grófnő a kath iskolát egy új tanteremmel bővítette ki s ennek fenntartását évenként 900 korona segéllyel teszi lehetővé. Csak azt kódtte ki, hogy csak a községben lakó gyermekek járhatnak az új tanterembe.

A község elfogadta a nagylelkű adományt, a mai közgyűlés azonban törvénybe ütközönnek látván, a határozatot megsemmisítette.

Pázmánd határozatot hozott, hogy a róm. kath. iskola fenntartási költségeit magára vállalja. A határozatot pótlás végett visszaküldik a községnek.

A Kisláng-cséri pusztai utat, Szabó Kálmán hozzászólása után felvették a vicinális úthálózatba.

A közgyűlés 12 órakor ért véget.

Az Öreghegy hegyközsége december hó 11-én d. e. 11 órakor a városház nagyerében közgyűlést fog tartani. Tárgy: Az 1911 évi költségelirányzat megállapítása. A h. rendt. 5. §-a szerint minden tagnak joga van a közgyűlésen magát egy, a hegyközség köteleikébe tartozó másik szőlőbirtokos által képviseltetni; az e tárgyban kiállított írásbeli meghatalmazás azonban ugyancsak a h. rend 5. §-a értelmében a közgyűlést megelőzőleg 10—11 óráig az elnöknek átadandó.

A Népakadémia megkezdte működését s örömmel állapítjuk meg, hogy az első előadás kitünően sikerült. Ugy látjuk, hogy a dr. Lakatos Frigyes öröksége nagyon jó kezekbe került. Szabó János a Népakadémiával igazgatója nyitotta meg az előadása sorozatát. A kath. legényesületek fontosságáról mondott élvezetes, okos beszédet, mit a közönség zajos tetszésnyilvánítással honorált. Beszéde közben közben hullott le a lepel arról a csoportképről, mellyel a legényegyleti tagok ajándékozták meg távozó elnöküket. Gebauer Ferenc és Poós Teruszka dialogusa zajos tetszést váltott ki a közönségből, mit szép előadásuk bizonyonnyal meg is érdemelt. Fischl Agoston jóízű monológiával kacagattta meg a publikumot. A Népakadémia színész gárdája nagy sikerrel adta elő az „Egyetlen leány” c. egyfelvonásos vígjátékot, melyben Kovács Teruszka meglepően ügyes alakítását egészen eléfledteté velünk, hogy műkedvelő előadást látnunk, Horváth Teruskánál kedvezőbb kismamát ritkán lehet látni.

Bartusek Mariska Paula szerepében, Kertész Mariska Lujza szerepében tünnek ki. Poós Tereska bájos megjelenés volt. A férfi szerepekben: Fodor Béla, Molnár Gyula, Hárs Károly, Idei Ferenc, Hirtling Ferenc, Pischl József olyan ügyességgel és feltűnő oltóniassággal játszottak, hogy egészen magukkal ragadták a hallgató-ságot.

— **Sakk.** A Székesfehérvári Sakköző társaság f. hó. 26-án tartott XI. évi rendes közgyűlésén a következő tisztikart választották: Elnök: Exner Győző; alelnökök: Apt Ödön, Kunos Gyula; titkár: Cseh István; pénztáros: Belák István; ellenőr: Falvy Jenő dr.; háznagy Kiss Géza. Választmány: Berényi István, Falvy István, Frisch Adolf dr., Gschafrek Ottó, Huszár Adolf dr., Janikievits Vazul, Németh István, Raics Demeter, Vadász József, Vermes Lajos dr.

— **Színházi ügyek.** A színházi bizottság ülést tartott vasárnap, melyen elhatározták, hogy a színház bérlétere a jövő évtől kezdve 3 évre pályázatot hirdetnek. A szinpártól egyesület a színházi bizottságba Vértessy Józsefet és Hajós Rezsőt küldötte ki. A színházban előadásra kerülő darabok megrostálására ellenőrző bizottság alakult. Tagjai: Saára Gyula dr., Sági Lajos, Winkler Vilmos, Námessy János, Tóth Arthur, Rádai Lajos dr., Pápai Nándor és Vértessy József. A darabok megrostálása természetesen erkölcsi szempontokból történik. Helyes!

— **A harcok mezejéről.** Egyre erősebb lesz a szabadkőműves aknamunka Magyarországon keresztény jellege ellen. A szabadkőműveseknek végtelen finom érzéke van az iránt, hogy hol lehetne a vallás kárára ha csak egy talpalatnyit is előre nyomulni. A szabadkőműves tábor őrszemei ébernek, kitartók, a helyzetet kiaknázók és ha ostromműveiket csak egy lépéssel tudják előre tolni, ezt az egy lépést is megcsinálják, mert ez is közeledés a végső célhoz, Magyarországot teljes dekrisztianizációhoz.

Milyen éberek voltak a perrendtartás tárgyalásakor. Először a bizottsági javaslatba csempésztek be, hogy ezentúl a bíróság ne tudakozódjék a tanuk vallása után. Aztán, ha csak három szótöbbséggel is, de a képviselőházban is elfogadtatták a valláslekielcsinylésére és mint felesleges holminak félre dobásra vonatkozó paragrafusát. Minden logikus fej látna, hogy ez a becsempészett intézkedés ellentétben van eddigi törvényeink szellemével, melyekben mindenütt szerepel a vallási hovatartozás kérdése. Mindegy. A szabadkőműveseknek nem logika kell, hanem előhaladás a vallás letérése irányában.

Erdekes, hogy a vallás arcucapását 3 protestáns ember szavazata csempészte be törvénykönyvünkbe. A szabadkőműves indítvány ellen szavaztak 68-an, mellette 71-en, köztük Kovácsy Kálmán és Tüdős János református tiszteletesek és Horváth Gyula, a csákvári kerület képviselője. Horváth képviselő ur magatartása bizonyára nagy csatlódat keltett katolikus és hívő protestáns szavazói lelkében. Úgy tudjuk, hogy a választás idején egészen más színben mutatta magát. Aki a hitvallásos iskolák fentartását valija, arról aligha gondolhatta valaki, hogy legelső alkalommal a vallást megalázzók táborában fogjuk látni. Vagy talán ő is szabadkőműves és a páholyárdek szerint kell igazodnia. Jó lesz ezt ad notam venni és a kerület szavazóit erről felvilágosítani. A képviselő ur szénája egyébként is rosszul áll a kerületben és az adta kezébe a mandátumot, hogy egy Lichtenstein nevű ismeretlen alak volt elenjelöltje.

— **A Szabad Liceum vasárnapi előadását** Huszár Károly orszgy. képviselő tartotta, a szabadkőműveségről. A neves előadó a társadalomnak ezt a titkos betegségét azzal az eleven tudással állította a hallgatóság elé, amellyel ő már a szabadkőművesek ellen folytatott küzdelmében sok eredményt ért el. Az előadás egy értékes, jól megválogatott program gerince volt. Kecskés Ilonka, egy bájos kis csöppsg kedves dalokat

adott elő, majd Kis Ferenc, Szabadi Jenő adtak elő pompásan sikerült szavakat. Az egyik szavalt közben, amélyben szabadkőműves árnyalakok húzódtak meg, szózállás emelkedett. Huszár képviselő a alkalomszerűleg rámutatott arra, a céltudatos munkára, amellyel a szabadkőművesek minden uton-módon terjesztik eszméiket. Végül Sz. L. jó nevű műkedvelői egy kitűnő vigjáték előadása által nyújtottak kedves szórakozást a hallgatóságának.

— **Vonatkielkítés.** A mint lapunk zártakor értesültünk a ma reggeli komárom—székhérvári vonat Komárom agett kisiklói, hogy a kielkítés természetesen nagy mértékűt okozott a vonalon.

— **Szaj és körümfajás** lépett fel Bicskén, Bothon, Pusztazásamoron, Alcsuton és Ujbarokon.

Népszövetségi jelvények darabonként 30 filléért kaphatók Falvy Ferencz divat-áru-üzletében.

— **A flobert áldozata.** Megdöbbenő szerencsétlenség történt ma éjjel városunkban. Az áldozata Nagy Lajos 21 éves helybéli bádogosszegéd. Nagy Lajos lakásának udvarán egy nyultelepet tartott fenn, amelyet őriznie kellett a nyulak körül kóborgó kutyáktól. Veit egy flobert puskát, hogy azzal riassza el a kutyákat. Ez a flobert vált szerencsétlenségének okozójává. Ma éjjel is kitétte a puskát s amint az első lövést akarta tenni a puská megakadt lábában és elsült. A golyó behatolt testébe s tüdejét érte a 4 és 5-ik borda között. A durranás zajára figyelmessé lettek a házbeliek, orvost hívtak, aki látva, hogy a baj végzetes, a Szent György-kórházba szállította be a szerencsétlen fiatalembert. Megmentése nagyon kétséges, a halállal vívódik.

— **Önypiliosság.** Biró József 56 éves sárkeszű lakost vasárnap reggelre holtan találtak. Felkötötte magát a szőnapadlász gerendájára. Az öreg már régóta búskomor volt: örökös hadilábon állott a családjával. Efelett elkéservede egy gyöngye percében szánta magát a halálra.

— **Csavargó vendégeink.** Belány Lajos veszprémi illetőségű csavargó, aki több városból, de a főváros területéről is ki van tiltva, folyó hó 26-án városunkba érkezett szerencsét próbálni. A rendőrség azonban elfogta, 5 napi elzárásra és illetőségi helyére való toloncolásra ítélte. Ezenkívül pedig a város területéről is örök időre kitiltották. Ugyancsak így jártak Mihálovics Ágoston és Adler István budapesti suhancok is, akik cél nélkül bolyongtak városunkban s idejövételük célját megmondani nem tudták. A rendőrség őket fejenként 5 napi elzárásra és illetőségi helyükre toloncolásra ítélte.

Fix fizetés és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket, sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havonként elérhető jövedelem 300—600 korona. Hecht Bankház Részvénytársaság, Budapest Ferenciek-tere 6.

— **A vendéglő tulajajai.** A múlt héten a helybeli kálozi vendéglőbe két vendég szállt meg és kifosztották a hálo szobát, honnét 200 korona értékű ruhaneműt emeltek el. A rendőrség elfogatásuk után látott s hamarosan megcsinálta fotografiájukat. A két alak tulajdonképen országos tolvaj. Dombóváron, ugyancsak egy vendéglőből emeltek 432 K. értékű ruhaneműt. A férfi Lőrincz János, a nő Pap Verona, cselédlány. Városhídvégen tartóztatták le őket.

SZÍNHÁZ.

Szombat, nov. 28.

Balkáni hercegnő. Operette 3 felvonásban. Szövegét írták: Londsdales és Conzen, zenéjét szerző Paul A. Rubens. Ha jósolni akarnánk, azt jósolnánk, hogy Szalkai társulatának kevés nagyobb hatású darabja lesz az idei szezonban a Balkáni hercegnőnél. Azok, akik a könnyebb, a lengőbb járású, a jökedvű, a kacagó műzsát kedvelik s a kik maguk menekülni akarnak a hétköznapi élet poros gondjaitól, azok szívesen nézik meg a Balkáni hercegnőt másodsor is, sőt

harmadszor is és egy vidám, jökedvben eltöltött estére fogják visszagondolni. A könnyebb fajtájú műzsára gondolnunk, mélt a Balkáni hercegnőnél ne várjon senki drámai ésszerűtéseket, lélektani bonyodalmakat, képen nem! A tárgy a képzhető legegyszerűbb, sőt mondhatnánk, — elcsépett. A Balkáni hercegnő (Lónyai Pirokska) arra akarja kényszeríteni az országba, különösen a miniszterelnöke (Vértessy), hogy menjen (át)hez, mert különben le kell mondania a trónról. A sarokba szorított hercegnő kiállítást rendez a főuri kerök között, de bizony egy sincs, aki egy orr-hosszal a többi elé kerülhetne. Eddig tart az első felvonás. A bonyodalom (ha ugyan bonyodalomnak lehetne nevezni) ott kezdődik, hogy a hercegnő meleg érdeklődést tanusit Szergiusz nagyherceg (Erickövi) iránt, aki kijelenti, hogy gyűlöli a hercegnőt és egy kurta korcsmában mulat. A hercegnő inkognitó akarja megismerni. Elmegy és ott egymásba szeretnek (hát mit is csinálnak mást). Azonban még egy felvonásra okvetlenül szükség levén, nem lesznek azonnal egymáséi, hanem a hercegnő fogságba vételi az ő ellene izgató nagyherceget, míg végre, épen a lemondás körül egymásra találnak és megtartják a lakodalmat.

Amint látni tetszik, nem világrendelő bonyodalomk árán jutunk annak a megismeréséhez, a mit az első felvonásban ugys kikombináltunk már, de nagy előnye a darabnak, hogy a sok szép, édes dal és műzsika közben (amelyet a zenekar nagyon kellemes évezetté varázsol) sokat is beszélnek és pedig sok józú, ötletes, szellemes, kacagtató bohóságot beszélnek el, amely egy percire sem enged árnyat borulni a jökedvünkre. Kacagunk már azon is, hogy az egész szintársulat haraggó társadalmi állásokban parádéz, csupa hercegi, nagyhercegi, miniszterelnöki meg főuri korona kápráztatja a szemünket és csak Szalkai direktor nem kised természetét alácsontították; le pincérnek, amit az egész előgkérő sereg ki akar pöndöríteni a magas pincéri hivatalából. Szalkai viszont olyan remek alakítást hoz színre, amelyen nem győzünk eleget kacagni. Nagyon jó volt Vértessy is felszeg szerepében Ivánfit azonban ismét a legjobb izű alakítása. egyikében látjuk, aki túlzás nélkül pompásan játszik, táncol, énekel. Erickövi igen szimpatikusan játszott és énekel, Kovács Hanna végesvégig szeretetreméltó jelenség. Azonban a fénypont mégis Lónyai Pirokska volt, aki először kellett volna említenünk, aki káprázta:to toalettjeivel, vidám játékával s szép énekeivel hatott, amely utóbbiak még szebbek lettek volna, ha egy kissé előbbre libbenve, nem a zsinórpadlász nyelvére a csicsérgése egy részét.

Szóval, egy összhangzatos, józú játék, a melyet bárki megnézhet s amelyet nagyon szívesen ajánlunk a jökedvet kereső publikum partfogásába.

Heti műsor:

Kedd: Csütűj szívem (vigjáték.)
Szerda: Balkáni hercegnő (operette.)
Csütörtök: Bilincsek (szinmű.)
Péntek: Obsitos. (Leszállított helytárc.)
Szombat: Mary Ann (operette.)

ZILZER MANÓ

ferp-, fu- és gyermekruha raktára
Székesfehérvár, Szegény-Marich-utca.

Allandóan nagy raktáron mindenféle
ferp-, fu- és gyermekruhák

ugyszintén

papi öltönyök,
Ferenc József-kabát,
köpenyek (havelok)
börkabátok, utazóbundák,
raglan-felöltök, kabátok.

Előadott az Fejérmegyei Könyvtárában Székesfehérváron.